

ПОГЛЕД КЪМ РЕГИОН С БЪДЕЩЕ

Динамиката на търговските потоци в световното стопанство показва нови икономически възможности в редица региони, които остават встрани от насочването и разпределението на производството и търговията. Наличието на икономически потенциал в тях и нарастващото внимание на водещи в икономическо отношение държави провокира интереса на гл. ас. д-р Едуард Маринов към Субсахарска Африка. В излязлата от печат през 2017 г. книга¹ авторът въвежда в сложната система на външноикономическите отношения в региона и представя своите виждания за потенциала на България в тази област. Изследването разглежда някои проблеми на институционалното развитие на икономическите връзки на нашата страна със субсахарските държави и дава отговор на редица въпроси, засягащи пътищата за разширяване на експортните възможности на българските фирми в региона.

Съществен фактор за формирането на отношенията на България с региона на Субсахарска Африка са неговото икономическо развитие и предприетите действия за изграждане на външноикономически връзки. Установените в миналото двустранни отношения и процесът на създаване на производствени кадри в нашата страна стимулират търговията. Същевременно трансформациите в стопанската среда в България и нейната външноикономическа ориентация водят до промени в някои от традиционните ѝ връзки, но въпреки това остават възможности за установяване на трайни контакти с региона.

За да обясни развитието на търговските отношения на България със Субсахарска Африка, авторът извежда институционалната структура, която определя позициите на страната ни в региона. Намаленото дипломатическо присъствие в значителна степен се компенсира от членството на България в ЕС и свързаните с него възможности на общата търговска политика на Съюза. Подробно са представени преференциалните режими, установени в системата от договори на ЕС при осъществяване на политиката на сътрудничество за развитие с изостанали региони и държави. Съществено внимание е отделено на споразуменията за икономическо партньорство, регионалната структура на тяхното приложение и влиянието им за стопанското развитие в региона.

Основно място в книгата заема анализът на външотърговските отношения на България с държавите от Субсахарска Африка. Подробно са изследвани външотърговските потоци, като е акцентирано върху регионалната конкуренция, която се създава от интереса на други държави от ЕС в Субсахарска Африка и стремежа на България да възстанови присъствието си и

¹ *Маринов, Е. (2017). Възможности и перспективи пред външотърговските отношения на България с държавите от Субсахарска Африка. С.: ЕВМ, 154 с. Книгата може да бъде намерена и свободно свалена на <https://emarinov.wordpress.com//България-ССА-2017/>.*

да подобри своите конкурентни позиции там. Особено внимание заслужава проучването на динамиката на износа и вноса със страните от разглеждания регион, както и анализът на специфичните компоненти на търговската структура, които показват експортните възможности на България за установяване на трайно присъствие в него. Д-р Маринов дефинира и основните търговски партньори на България от Субсахарска Африка, както и потенциала за развитие на двустранните отношения не само с тях, но и с други държави от тази част на света.

Разработен е синтетичен профил на българските фирми, осъществяващи търговска дейност в региона, който дава представа за вижданията на стопанските среди у нас за експортните възможности в Субсахарска Африка. Особеностите на субсахарските държави дефинират специфичен кръг фирми, които имат интерес да търгуват с тях. Направена е подробна оценка на параметрите на външноикономическата дейност на тези фирми и на иновативните подходи, които прилагат, за да утвърдят позициите си в определени стопански сегменти. В критичен план са посочени недостатъците на външноикономическата дейност на институциите, отговорни за осъществяването на държавната политика в региона.

Значимостта на ролята на българските стопански субекти за развитието на външноикономическите отношения на страната обуславя извършеното изследване на нагласите и оценките на фирмите и институциите за търговия със Субсахарска Африка чрез структурирани интервюта със заинтересуваните. Авторът извежда потенциалните географски пазари в региона, като аргументира своите тези с конкурентното присъствие на български продукти и със стопанските позиции на български фирми. Направените изводи са основание да бъдат формулирани съществени препоръки към компетентните институции, свързани с използването на потенциала за развитие на разглежданите допълнителни възможности за разширяване на външотърговската дейност на България.

Книгата на д-р Едуард Маринов осветлява една малко изследвана област на външноикономическата политика на България. Изготвена в условия, когато се правят оценки на десетгодишното ни членство в ЕС, тя се вписва успешно в дискусиата за възможностите на интеграционните процеси да повишават търговския потенциал на страната, използвайки предимствата от участието в регионални организации. Изследването на търговските потоци представя потенциала на националната икономика за успешно адаптиране към промените в световното стопанство.

Проф. д-р Емил Панушев